

33 – Εκφράσεις για καθημερινή επικοινωνία

Σκοπός: Να μπορέσετε να επιλέξετε τις κατάλληλες εκφράσεις που σχετίζονται με τα σενάρια στα οποία θα εστιάσετε τις γλωσσικές δραστηριότητες με τους πρόσφυγες.

Εισαγωγή

Η λίστα που ακολουθεί περιλαμβάνει κυρίως «παγιωμένες» ή «στερεότυπες» φράσεις που είναι κατάλληλες για άτομα με στοιχειώδη γνώση της γλώσσας. Ορισμένες από αυτές τις εκφράσεις συναντώνται και στις λίστες των συνηθέστερων φράσεων, που περιέχονται σε αρκετούς τουριστικούς οδηγούς. Σε αντίθεση με τις τελευταίες, οι φράσεις και οι εκφράσεις αυτού του εργαλείου, καθώς και εκείνες που περιλαμβάνονται στις αντίστοιχες λίστες άλλων γλωσσών, βασίζονται στις περιγραφές των «επιπέδων αναφοράς» που χρησιμοποιούνται στη διδασκαλία των γλωσσών. Οι περιγραφές προέρχονται από τα «κοινά επίπεδα αναφοράς» που περιγράφονται στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες ([Common European Framework of Reference for Languages](http://www.coe.int/lang-ref) - ΚΕΠΑ- κεφάλαιο 3) και στηρίζονται στα αποτελέσματα ερευνών στον τομέα της εκμάθησης γλωσσών. Περισσότερα στοιχεία για τις περιγραφές των επιπέδων αναφοράς υπάρχουν στον ιστότοπο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Γλωσσική Πολιτική (www.coe.int/lang → RLD).

Για την επιλογή των εκφράσεων, έχει ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, μολονότι οι πρόσφυγες δε διαφέρουν από άλλα άτομα που μαθαίνουν ξένες γλώσσες, συχνά χρειάζεται να καλύψουν συγκεκριμένες άμεσες ανάγκες στην επικοινωνία τους στην ξένη γλώσσα. Η ακόλουθη λίστα δίνει μερικές ιδέες για κατάλληλες εκφράσεις, που μπορείτε να συμπεριλάβετε στα **σενάρια** της επιλογής σας.

Οι λίστες χωρίζονται σε ενότητες και σε τρεις παράλληλες στήλες. Κάθε ενότητα περιλαμβάνει εκφράσεις που μπαίνουν στην ίδια ομάδα ανά κατηγορία, για παράδειγμα, «εκφράζω αισθήματα και συναισθήματα». Πριν από κάθε πίνακα υπάρχει μια σύντομη περιγραφή της ενότητας. Στη συνέχεια, η αριστερή στήλη του πίνακα απεικονίζει διαφορετικές επικοινωνιακές καταστάσεις, η μεσαία παρουσιάζει το είδος της γλώσσας (στερεότυπες φράσεις, λεξιλόγιο, γραμματική) που χρειάζεται σε κάθε περίπτωση σε βασικά επίπεδα γλωσσικών δεξιοτήτων και η τρίτη δίνει παραδείγματα των χρησιμοποιούμενων εκφράσεων με μορφή ερώτησης, απάντησης ή άλλης μορφής διατύπωσης.

Οι παράλληλες λίστες εκφράσεων διατίθενται σε πολλές γλώσσες. Ο εντοπισμός αντίστοιχων εκφράσεων σε διαφορετικές γλώσσες είναι δυνατός με τη χρήση διαφορετικών αριθμών αναφοράς για κάθε επικοινωνιακή κατάσταση, δεδομένου ότι τηρείται η ίδια αρίθμηση σε κάθε λίστα.

Επικοινωνία στα Ελληνικά για αρχάριους

1. Προσωπική έκφραση

Έχει μεγάλη σημασία για τους πρόσφυγες να μπορούν να μιλούν για τον εαυτό τους, ώστε να αρχίσουν να δημιουργούν την ταυτότητά τους σε μία άλλη γλώσσα.

1.1 Συστήνομαι

Πρέπει να μπορούν να λένε το όνομά τους, γνωρίζοντας ότι το άκουσμά του μπορεί να ξενίσει κάποιους ή να παραποιηθεί η προφορά του.

		ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
1.1.1	Λέω ποιος είμαι, συστήνομαι. Να ληφθεί υπόψη η δομή των ονομάτων (εδώ, η δομή των ελληνικών ονομάτων).	Εγώ είμαι+ όνομα. Όνομα, επώνυμο. Με λένε+ όνομα, επώνυμο. Είμαι ο-η+ όνομα, επώνυμο.	Είμαι ο Ίκλας. Καλημέρα, Πέτρος Παπαδάκης. Ονομάζομαι Παπαδάκης, Πέτρος Παπαδάκης. Είμαι ο Σαμίρ Μιλέντ. Καλημέρα, είμαι ο γείτονάς σας.
1.1.2	Πώς γράφω και προφέρω τις λέξεις (δυνατότητα να αρχίσει να μαθαίνει κάποιος την προφορά των γραμμάτων από το δικό του όνομα, επώνυμο).	Γράφω/συλλαβίζω. ... (αυτό) γράφεται ...	Μιρ Σαμί: Μ, Ι, Ρ – πιο πέρα Σ,Α,Μ,Ι,Ι Βασσίμ; Β, α, δύο σ, ι, μ
1.1.3	Διορθώνω την προφορά (αυτού που προφέρει λάθος το όνομα).	..., όχι,, συγγνώμη, ...	Όχι, όχι Βαζίμ. Βασσίμ. Συγγνώμη, Μουσσά. Όχι Μουσσάντ.

1.2 Μιλώ για τον εαυτό μου

Οι πρόσφυγες χρειάζεται να μπορούν να εξηγούν ποιοι είναι, τι έκαναν πριν φύγουν από την χώρα τους και να αφηγούνται την ιστορία τους με απλά λόγια.

		ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
1.2.1	Περιγράφω. Απαιτεί κυρίως λεξιλόγιο.	Ρηματική φράση. Το ρήμα είμαι + [επίθετο].	Ερχόμαστε από την Αιθιοπία. Είμαι κουρασμένος. Τα παιδιά είναι καλά.
1.2.2	Διηγούμαι μια ιστορία. Απαιτεί κυρίως λεξιλόγιο. Σε αυτό το επίπεδο, αποδεχόμαστε τη χρήση του τρίτου ενικού και τις παρόμοιες εκφορές του τύπου «εγώ περνάει/περάσει από Ελλάδα».	[Ρήματα (σε παρελθοντικούς χρόνους)]+και, και τότε, και μετά.	Το σκέφτηκα και αποφάσισα να φύγω. Έψαξα παντού και βρήκα το κινητό.

1.3 Εκφράζω αισθήματα και συναισθήματα

Οι δοκιμασίες που έχουν υποστεί οι πρόσφυγες κάνουν πιο προβλέψιμη από ότι συνήθως την έκφραση προσωπικών συναισθημάτων, ιδιαίτερα όταν μιλούν για τον εαυτό τους, για κοντινά τους πρόσωπα, για τη χώρα τους κ.λπ.

		ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
1.3.1	Εκφράζω ευχαρίστηση, χαρά.	Είναι καταπληκτικό/φανταστικό! Υπέροχα!	Έχεις βίζα/άδεια παραμονής! (Μα αυτό είναι) Καταπληκτικό!
1.3.2	Εκφράζω λύπη.	Είμαι λυπημένος /δυστυχισμένος. Δεν είμαι καλά/είμαι άσχημα.	Εγώ, είμαι άσχημα αυτή τη στιγμή!
1.3.3	Εκφράζω ελπίδα.	Ελπίζω (ότι) ...	Ελπίζω ότι όλα πηγαίνουν καλά για σένα.
1.3.4	Εκφράζω απογοήτευση.	(Τι) κρίμα!	- Δε μπορώ να έρθω αύριο. - Κρίμα.
1.3.5	Εκφράζω φόβο, ανησυχία.	Φοβάμαι. Ανησυχώ για +[όνομα/ουσιαστικό στην αιτιατική].	Ανησυχώ για τους γονείς μου.
1.3.6	Εκφράζω ανακούφιση.	Ουφ! Νιώθω/Πάει καλύτερα!	Πάει, πέρασε!
1.3.7	Εκφράζω σωματικό πόνο.	Αχ!/Ωχ! Πονάει/Πονάνε [+μέρος του σώματος].	Πονάνε τα πόδια μου.
1.3.8	Λέω σε κάποιον ότι μου αρέσει κάτι.	Α! Ω! Καταπληκτικό! Υπέροχο! Φανταστικό! Καλό! Μου αρέσει + [ουσιαστικό/ρήμα]. Τι + [ουσιαστικό]!	Μου αρέσει το περπάτημα/να περπατώ. Τι ωραία μέρα!
1.3.9	Λέω ότι δε μου αρέσει κάτι ή κάποιος.	Απεχθάνομαι+[ουσιαστικό/να + ρήμα]. Δε μου αρέσει+[ουσιαστικό]. Δεν είναι+[επίθετο].	Απεχθάνομαι τις Κυριακές. Δε μου αρέσει το μαρούλι. Δεν είναι καλό! Δεν είναι ωραίο αυτό το γλυκό!
1.3.10	Εκφράζω ικανοποίηση. Εκφράζω δυσαρέσκεια, παραπονιέμαι.	Τέλεια! Υπέροχα! Είμαι πολύ ευχαριστημένος! Δε μου αρέσει+[ουσιαστικό].	Πήρες δίπλωμα οδήγησης! Αυτό είναι υπέροχο! Δε μου αρέσει η συμπεριφορά σου.
1.3.11	Εκφράζω έκπληξη.	Ε; Ω! Τι; Αλήθεια; Όχι!	Όχι! Δεν το πιστεύω!
1.3.12	Εκφράζω ότι (κάτι) δε μου προκαλεί έκπληξη.	(Ναι) ξέρω.	- Κάναμε λάθος. - Ναι, το ξέρω!

1.3.13	Εκφράζω ευχαριστίες, ευγνωμοσύνη.	Ευχαριστώ (πολύ) για + [ουσιαστικό]. Είναι ευγενικό που + [ρήμα].	Ευχαριστώ για την πρόσκληση. Είναι ευγενικό που τηλεφωνήσατε.
--------	-----------------------------------	--	--

1.4 Μοιράζομαι συναισθήματα

Οι πρόσφυγες πρέπει να διαθέτουν τα απαραίτητα γλωσσικά μέσα για να μπορούν να εξωτερικεύουν διάφορα συναισθήματα κατά τη διάρκεια των κοινωνικών επαφών, καθώς και για να μιλούν για τον εαυτό τους και να απευθύνονται σε άλλους πρόσφυγες/μετανάστες.

		EXPRESSIONS	EXAMPLES
1.4.1	Ρωτώ κάποιον πώς αισθάνεται.	Είσαι εντάξει/καλά; Τι έχεις; Τι συμβαίνει;	Τι έχεις; Είσαι άρρωστος;
1.4.2	Ρωτώ κάποιον για την ικανοποίηση ή τη δυσαρέσκειά του.	Τι δεν πάει καλά/Τι πρόβλημα έχεις; Όλα εντάξει/καλά;	Είσαι χλωμός. Σου συμβαίνει κάτι;
1.4.3	Παρηγορώ, ενθαρρύνω, τονώνω το ηθικό.	Θα περάσει κι αυτό!	Κουράγιο/Μην ανησυχείς, φίλε μου. Θα τακτοποιηθεί κι αυτό.
1.4.4	Εκφράζω συμπάθεια.	(Σε) καταλαβαίνω. Ταλαίπωρε/Καημένε!	Τι περιπέτεια, σε καταλαβαίνω! Καημενούλη μου.
1.4.5	Καθησυχάζω.	Δεν είναι τίποτα. Δεν είναι σοβαρό.	Ηρέμησε/ηρεμήστε. Δεν είναι τίποτα.

2. Κοινωνικές επαφές

Η σωστή διαχείριση των κοινωνικών επαφών απαιτεί κατανόηση των διαφορετικών μορφών λεκτικής ευγένειας. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι αυτές ποικίλλουν από χώρα σε χώρα.

		ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
2.1	Εκφράζω ευχαριστίες. Ανταποκρίνομαι σε ευχαριστία.	Ευχαριστώ. Ευχαριστώ πολύ. Παρακαλώ. Τίποτα/Δεν κάνει τίποτα!	
2.2	Ζητώ συγγνώμη.	Ζητώ συγγνώμη. Συγγνώμη. Λυπάμαι!	Συγγνώμη! Λυπάμαι!
2.3	Τραβάω την προσοχή (κάποιου).	Σε/σας παρακαλώ! Συγγνώμη κύριε/κυρία/δεσποινίς!	Συγγνώμη! Είναι μακριά το ταχυδρομείο; Με συγχωρείτε! Πού είναι το ταμείο, παρακαλώ; Συγγνώμη, πού είναι η έξοδος;

2.4	Χαιρετώ.	Γεια (σου/σας)! Καλημέρα/καλησπέρα/Κύριε/ Κυρία/Δεσποινίς + [όνομα]. Μπαμπά/Μαμά/Αγαπητέ/ή + όνομα... Γεια! Τι κάνεις/ετε;	
2.5	Απαντώ σε χαιρετισμό.	Καλημέρα/Καλησπέρα! Γεια σου/σας! Καλά είναι, εσύ/εσείς; Καλημέρα/Καλησπέρα/ Κύριε/Κυρία/Δεσποινίς+[όνομα]. (Πολύ) καλά, ευχαριστώ. Εσύ/εσείς;	
2.6	Αποχαιρετώ (για αναχώρηση).	Εις το επανιδείν ! Καλή αντάμωση ! Τα λέμε σύντομα ! Τα λέμε...! Γειά σου/σας!	Τα λέμε αύριο! Τα λέμε την Τρίτη! Τα λέμε αργότερα!
2.7	Συστήνω/παρουσιάζω κάποιον.	Όνομα. Όνομα και επώνυμο. Από δω ο/η... Να σου/σας γνωρίσω τον/την...	[γνέφω δείχνοντας] (Ο) Δημήτρης και [γνέφω δείχνοντας] (η) Ιωάννα. (Από δω) Ο κύριος Παπαδάκης, Πέτρος Παπαδάκης. (Αυτή είναι) Η κόρη μου, η + [όνομα]..
2.8	Υποδέχομαι κάποιον.	Καλώς ορίσατε! Περάστε! Χαίρομαι που σας βλέπω.	Περάστε παρακαλώ!
2.9	Συγχαίρω.	Μπράβο! Θαυμάσια/Εξοχα! Συγχαρητήρια!	
2.10	Εύχομαι κάτι σε κάποιον.	Καλό/Καλή+[ουσιαστικό]! Χαρούμενο/η/α+[ουσιαστικό].	Καλή ημέρα/Καλό θράδυ! Καλό σαββατοκύριακο! Καλή τύχη! Καλές διακοπές! Καλό ταξίδι! Καλή όρεξη! Χαρούμενα γενέθλια! Χρόνια πολλά για την επετείο σας!

3. Διαχείριση συνομιλιών

Οι αρχάριοι χρειάζονται βοήθεια στην προσπάθειά τους να συνομιλήσουν με κάποιον. Μπορεί να χρησιμοποιήσουν τις γλώσσες που ήδη γνωρίζουν ή να ζητήσουν από το συνομιλητή τους να τους βοηθήσει στην κατανόηση.

	ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
--	-----------	--------------

3.1	Αντικαθιστώ μια λέξη με έναν άλλο, γενικότερο όρο.	Πράγμα. ... αυτό που ...	Ξέρεις, αυτό που ανοίγει τα μπουκάλια...
3.2	Ρωτώ πώς λέμε κάτι.	Στα Ελληνικά, ποια είναι η λέξη για...; Πώς λέγεται...στα Ελληνικά; Τι σημαίνει/Τι θα πει... ; Πώς λέγεται [αυτό];	Τι θα πει «υλικό»; Πώς λέγεται αυτό στα Ελληνικά;
3.3	Ρωτώ το συνομιλητή μου αν καταλαβαίνει.	Καταλαβαίνεις; Με παρακολουθείς;	
3.4	Εξηγώ μια λέξη, μια έκφραση.	... (αυτό) θα πει/σημαίνει... [ουσιαστικό] θα πει/σημαίνει.../ είναι αυτό που... [ρηματική φράση]. ...σημαίνει...	«Καμπίρ» στα Αραβικά, θα πει μεγάλος. Η δρομάδα είναι η καμήλα με μία καμπούρα. Το εμβόλιο μας προστατεύει ώστε να μην κολλήσουμε έναν ιό. “Gelato” [τζελάτο] σημαίνει παγωτό.
3.5	Λέω στο συνομιλητή μου ότι δεν καταλαβαίνω (καλά).	Πώς; Συγγνώμη; Δεν καταλαβαίνω...	Δεν καταλαβαίνω τη λέξη «παγωτό».
3.6	Του ζητώ να επαναλάβει.	Μπορείς να το ξαναπείς; Μπορείς να ...	Μπορείς να το επαναλάβεις (αυτό);
3.7	Του ζητώ να μιλά πιο αργά.	Μπορείς να μιλάς πιο αργά, σε παρακαλώ;	
3.8	Του ζητώ να εξηγήσει.	Τι είναι ένα + [ουσιαστικό]?	Τι είναι το «αρνί σούβλας»;

4. Ζητώ μια πληροφορία, μια επεξήγηση

Μέσα σε ένα νέο περιβάλλον διαβίωσης, πολλά πράγματα είναι άγνωστα. Επομένως, οι πρόσφυγες θα χρειαστεί να ζητήσουν κάποιες επεξηγήσεις.

		ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
4.1	Αναγνωρίζω.	Αυτός/ή/ό. Είναι+[ουσιαστικό/όνομα]. Εκεί.	Θέλω αυτό/ένα τέτοιο! Αυτή είναι η κόρη μου στη φωτογραφία. Παίρνεις/ακολουθείς εκείνο το δρόμο.
4.2	Πληροφορούμαι.	Τι...; Ποιος...; Πότε...; Πού...; Πώς...; Πόσο...; Γιατί...; Έτσι δεν είναι;	Τι είπες; Ποια είναι (αυτή); - (Είναι) η κόρη μου. Πότε φεύγεις; Πού είναι το ταχυδρομείο; Πώς θα πάω εκεί; Πόσο κάνει; Το μάθημα γίνεται εδώ, έτσι δεν είναι;

4.3	Απαντώ σε ερώτηση για πληροφόρηση.	...δίνοντας μια πληροφορία (για τόπο, χρόνο, ποσότητα) ...αναγνωρίζοντας, ταυτοποιώντας: <i>Είμαι ...</i> ...με μια ερώτηση. ...εκφράζοντας άγνοια: <i>Δεν ξέρω.</i>	- <i>Πότε φτάνεις; - Αύριο, Δευτέρα.</i> - <i>Εμπρός; Εγώ είμαι!</i> - <i>Σου αρέσουν τα σπαράγγια; - Τι είναι τα σπαράγγια;</i> - <i>Πού είναι η στάση του λεωφορείου; - Δεν ξέρω.</i>
4.4	Επιβεβαιώνω, αρνούμαι και διορθώνω.	- <i>Ναι.</i> - <i>Όχι.</i>	- <i>Σου αρέσει αυτό; - Ναι, πολύ!</i> - <i>Αγοράζουμε μια τηλεόραση – Μπα, όχι! Δεν τη χρειαζόμαστε.</i> - <i>Α, όχι, (αυτό) είναι λάθος!</i>

5. Εκφράζω μια άποψη

Στις κοινωνικές μας σχέσεις, συχνά καλούμαστε να δώσουμε μια γνώμη ή να εκφράσουμε μια άποψη. Αυτό δεν απαιτεί ιδιαίτερες ικανότητες, και είναι εφικτό ακόμα και για τους αρχάριους.

		ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
5.1	Εκφράζω τη γνώμη μου.	<i>Νομίζω (ότι) ...</i>	<i>Νομίζω ότι η Φαντίλα κρυώνει.</i>
5.2	Συμφωνώ. Λέω ότι λίγο-πολύ συμφωνώ.	<i>Ναι.</i> <i>(Ναι). Έχεις δίκιο. Πράγματι. Είναι αλήθεια.</i> <i>Ίσως.</i> <i>Μπορείς να το πεις κι έτσι.</i>	- <i>(Η Αθήνα είναι μεγάλη πόλη.) - Ναι (πράγματι).</i> - <i>(Κάνει κρύο σήμερα.) - Ναι, (είναι αλήθεια). Έχει αρκετή ψύχρα.</i> - <i>(Να ξανάρθουμε σε αυτό το μαγαζί) - Ναι, ίσως.</i> - <i>(Υπέροχος αγώνας!) – Μπορείς να το πεις κι έτσι.</i>
5.3	Διαφωνώ. Λέω ευγενικά ότι δε συμφωνώ.	<i>Όχι.</i> <i>Δε συμφωνώ/ Δε νομίζω/Δεν πιστεύω.</i> <i>Νομίζεις; Νομίζετε;</i> <i>Είσαι σίγουρος;</i>	- <i>Έχουμε αργήσει - Όχι βέβαια!</i> - <i>Καταπληκτική ταινία! - Δε συμφωνώ/ Δε νομίζω!</i> - <i>Έχει δίκιο! -Νομίζεις;</i>
5.4	Επιδοκιμάζω. Αποδοκιμάζω.	<i>Είμαι υπέρ+[ουσιαστικό στη γενική]/Είμαι υπέρ του να+[ρηματική πρόταση]</i> <i>Συμφωνώ.</i> <i>Είμαι εναντίον+[ουσιαστικό στη γενική].</i>	<i>Είμαι υπέρ του να βρεθεί μια λύση.</i> <i>Είμαι εναντίον αυτού του σχεδίου.</i>
5.5	Διαμαρτύρομαι.	<i>Α, όχι!</i>	<i>Α, όχι! Κι άλλο ερωτηματολόγιο!</i>
5.6	Λέω ότι ξέρω. Λέω ότι δεν ξέρω.	<i>Ξέρω ότι...</i> <i>Δεν ξέρω.</i>	<i>Ξέρω ότι είμαι ακόμα μακριά.</i> - <i>Είναι κλειστά την Κυριακή; - Δεν ξέρω.</i>

5.7	Θυμάμαι. Έχω ξεχάσει. Υπενθυμίζω κάτι σε κάποιον.	Θυμάμαι. Έχω ξεχάσει. Δε θυμάμαι. Θυμάσαι;	Α, ναι! Τώρα θυμάμαι, είναι στο 34! Έχω ξεχάσει το όνομά του. Ποιο λεωφορείο πηγαίνει στο σταθμό; -Δε θυμάμαι. Θα συναντηθούμε αύριο, το θυμάσαι;
5.8	Βεβαιώνω. Πιθανολογώ.	Είμαι απόλυτα βέβαιος/ σίγουρος για... Ίσως. Μπορεί.	Είμαι βέβαιος γι' αυτόν τον αριθμό τηλεφώνου. Ίσως έχεις δίκιο. Μπορεί να έχεις δίκιο.
5.9	Εκφράζω δυνατότητα να κάνω κάτι.	Μπορώ+[ρήμα στην υποτακτική]. Ξέρω να+[ρήμα].	Μπορώ να τρέξω μαραθώνιο. Ξέρω να κολυμπώ.
5.10	Εκφράζω επιθυμία να κάνω κάτι .	Θα ήθελα+[ουσιαστικό ή ρήμα στην υποτακτική].	Θα ήθελα έναν καφέ, παρακαλώ. Θα ήθελα να μάθω Γερμανικά.
5.11	Εκφράζω πρόθεση να κάνω κάτι.	Σκέφτομαι να+[ρήμα στην υποτακτική].	Σκέφτομαι να μετακομίσω σύντομα.
5.12	Εκφράζω υποχρέωση ή απαγόρευση.	Οφείλω+[ρήμα στην υποτακτική]. Οφείλεις+[ρήμα στην υποτακτική]. Δεν πρέπει+[ρήμα στην υποτακτική] /Απαγορεύεται ο, η, το+[ουσιαστικό].	Πρέπει να γυρίσω στο σπίτι πριν τα μεσάνυχτα. Πρέπει να πας για ύπνο τώρα. Απαγορεύεται το κάπνισμα στο κτίριο.

6. Ζητώ, θέλω να γίνει κάτι

Χρησιμοποιούμε τη γλώσσα για την καθημερινή αλληλεπίδραση μας με άλλους ανθρώπους στη δουλειά, στο σπίτι κ.λπ.

		ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
6.1	<p>Ζητώ από κάποιον να κάνει κάτι. ...υποδεικνύω.</p> <p>...ζητώ βοήθεια.</p> <p>Παραγγέλνω (σε καφετέρια ή εστιατόριο). Ζητώ ευγενικά (για παράδειγμα, να αγοράσω κάτι).</p>	<p>Πρόταση σε προστακτική.</p> <p>Πρέπει+[ρήμα στην υποτακτική]. ...έτσι δεν είναι; Μπορείτε/Θα μπορούσατε+[ρήμα στην υποτακτική], παρακαλώ;</p> <p>[Ουσιαστικό], παρακαλώ. Θα πάρω+[ουσιαστικό]. Θα ήθελα+[ουσιαστικό].</p>	<p>Κάθισε/καθίστε κάτω! Πάτησε/πατήστε το κόκκινο κουμπί. Πρέπει να στρίψετε αριστερά στο επόμενο φανάρι. Κάνει κρύο εδώ, έτσι δεν είναι; (Με την έννοια του: «παρακαλώ, κλείσε το παράθυρο»).</p> <p>Μπορείς να με βοηθήσεις, σε παρακαλώ; Θα μπορούσες να μου κρατήσεις αυτό; Δυο καφέδες, παρακαλώ. Θα πάρω αρνάκι. Θα ήθελα μια φραντζόλα ψωμί, παρακαλώ.</p>

6.2	Απαντώ σε αίτημα. ...αποδέχομαι. ...αποδέχομαι με επιφυλάξεις. ...αρνούμαι.	Ναι. Εντάξει. Γιατί όχι... Ναι, αλλά... Όχι. Λυπάμαι. Δεν ξέρω.	- Έρχεσαι μαζί μου στην αγορά; - Ναι, ευχαρίστως. - Πάμε αύριο στην πισίνα; - Γιατί όχι; - Μου δανείζεις το κινητό σου; - Όχι, λυπάμαι.
6.3	Προτείνω σε κάποιον να κάνει κάτι.	Πρόταση στην προστακτική. Θέλεις+[ρήμα στην υποτακτική]; Ερωτηματική πρόταση. Θα μπορούσαμε+[ρήμα στην υποτακτική].	Πήγαινε στο σπίτι μου, αν θέλεις. Θέλεις να έρθεις σήμερα το απόγευμα; Βγαίνουμε; Θα μπορούσαμε να φάμε μαζί.
6.4	Προσφέρω να βοηθήσω κάποιον.	Μήπως μπορώ+[ρήμα στην υποτακτική]; Άφησέ με/άσε με/αφήστε μας+[ρήμα στην υποτακτική].	Μήπως μπορώ να σας βοηθήσω; Άφησέ με/άσε με να προσπαθήσω.
6.5	Προτείνω σε κάποιον να του δώσω ή να του δανείσω κάτι.	Θέλετε+[ουσιαστικό]; Θέλετε...;	Θέλετε λίγο νερό; Θέλετε να σας δανείσω την ομπρέλα μου;
6.6	Απαντώ σε μια πρόταση. ...αποδέχομαι. ...με επιφυλάξεις. ...διστάζοντας ή αποφεύγοντας την ερώτηση. ...αρνούμαι.	Ναι/Ναι, εντάξει. Σύμφωνοι. Ναι, αλλά... Αν/Αφού θέλεις... Δεν είμαι σίγουρος. Όχι (ευχαριστώ). Λυπάμαι.	-Πάμε για ψώνια μαζί; -Ευχαρίστως. -Παίζουμε χαρτιά; - Αν θέλεις/αν θες... -Μπορείς να μου δανείσεις δέκα ευρώ; - Δεν ξέρω (αν έχω). -Θέλετε να πιείτε κάτι; - Όχι, ευχαριστώ. - Μου δανείζεις ένα στυλό; - Λυπάμαι (δεν έχω).
6.7	Συμβουλεύω.	Πρόταση στην προστακτική. Θα όφειλες/θα έπρεπε+[ρήμα στην υποτακτική].	Διάβασε αυτό, είναι καλό. Θα έπρεπε να πάρεις άδεια.
6.8	Προειδοποιώ.	Προσοχή+[ουσιαστικό]. Πρόσεχε!	Προσοχή στο σκαλί! Πρόσεχε! Έρχεται ένα λεωφορείο.
6.9	Ενθαρρύνω.	Έλα! Κουράγιο, θα τα καταφέρεις!	Κουράγιο! Ένας όροφος είναι ακόμα.
6.10	Ζητώ άδεια, συγκατάθεση.	Μπορώ+[ρήμα στην υποτακτική], (παρακαλώ); Θα ήθελα πολύ+[ρήμα στην υποτακτική].	Μπορώ να βγω, παρακαλώ; Θα ήθελα πολύ να πάω στο σινεμά.
6.11	Δίνω άδεια, συγκατάθεση.	Ναι, εντάξει. Βεβαίως (μπορείς)!	- Μπορώ να διαβάσω λίγο ακόμα; - Εντάξει. - Βεβαίως.
6.12	Αρνούμαι.	Όχι. Δε θέλω.../Δε μπορώ.	- Γιατί δεν έρχεσαι μαζί μας; - Δε θέλω / Δε μπορώ.

6.13	Απαγορεύω.	[Ουσιαστικό/ρήμα στην υποτακτική] απαγορεύεται/δεν επιτρέπεται. Απαγορεύεται+[ουσιαστικό/ρήμα στην υποτακτική]. Δεν πρέπει+[ρήμα στην υποτακτική]. Ρήμα προστακτικής σε άρνηση.	Το κάπνισμα απαγορεύεται εδώ, κύριε. Απαγορεύεται το κάπνισμα εδώ. Δεν πρέπει να καπνίζετε στο νοσοκομείο. Μην ανοίγετε αυτή την πόρτα! Να μη χρησιμοποιείται μετά τον Ιούνιο 2022.
6.14	Υπόσχομαι.	Υπόσχομαι+[ρήμα στην υποτακτική]. Το υπόσχομαι.	Υπόσχομαι να επιστρέψω σύντομα. Θα γυρίσω σύντομα. Το υπόσχομαι.
6.15	Μέμφομαι, επικρίνω.	Δεν είναι καλό να+[ρήμα στην υποτακτική].	Δεν είναι καλό να εκνευριζόμαστε.

7. Χώρος, χρόνος και ποσότητα

Σε πολλές περιπτώσεις, χρειάζεται να μπορούμε να εκφράζουμε ποσότητες και να διατυπώνουμε τοπικούς ή χρονικούς προσδιορισμούς. Οι τρόποι που προτείνονται στη συνέχεια θα πρέπει να συνδυάζονται με τις εκφράσεις που δίνονται στα προηγούμενα παραδείγματα.

	ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
7.1	Χώρος (τοποθεσία, γεωγραφική θέση). Είμαι/Βρίσκομαι. Εδώ, εκεί, εκεί πέρα. Αριστερά, δεξιά. Ψηλά/-ότερα, χαμηλά/-ότερα. Βόρεια, νότια, ανατολικά, δυτικά. Μέσα, έξω. Μπροστά, πίσω από... Μέσα, επάνω, κάτω. στεριά, θάλασσα, νησί, βουνό, λόφος, λίμνη, ποταμός, παραλία, δάσος χωριό, πόλη, κέντρο, οδός, δρόμος, πλατεία προάστιο, ύπαιθρος	(Αυτοί) είναι στο Λονδίνο. Φεύγω από δω. Στρίψτε στο δεύτερο δρόμο δεξιά. Το δωμάτιό μου είναι ψηλότερα (σε πιο πάνω όροφο). Ζω στη νότια πλευρά της πόλης. Άσε έξω τα παπούτσια σου. Κάτσε μπροστά μου! Η ζάχαρη είναι μέσα σ' εκείνο το ντουλάπι. Άφησέ την πάνω στο τραπέζι. Από την κορυφή εκείνου του λόφου, φαίνεται η θάλασσα. Το χωριό μας απέχει γύρω στα 10 χλμ. Από την πόλη. Μένω σε ένα προάστιο, όχι πολύ μακριά από το κέντρο της πόλης

7.2	Χώρος (απόσταση, κίνηση).	<p>Μακριά, κοντά. Από...μέχρι.</p> <p>Εισιτήριο επιστροφής. (Προς και από...).</p> <p>Άφιξη, αναχώρηση. Είσοδος, έξοδος. Πηγαίνω, έρχομαι, ανεβαίνω, κατεβαίνω. Μένω/διαμένω. Περπατώ, τρέχω, διασχίζω.</p> <p>Φεύγω, αναχωρώ. Ταξιδεύω από/προς</p> <p>Γυρνάω/ επιστρέφω σε...</p>	<p>Η στάση του λεωφορείου είναι πολύ κοντά. Από το σπίτι μου μέχρι το δικό σου είναι 6 λεπτά. Σκοπεύετε να επιστρέψετε; - Θέλετε και εισιτήριο επιστροφής; Αφίξεις, επίπεδο 3. Έξοδος κινδύνου. Έλα μαζί μου. Έμεινα μια βδομάδα στην Ελλάδα. Περπατώ μέχρι το σταθμό. Διασχίζω το δρόμο από τη διάβαση πεζών. Το τρένο φεύγει/αναχωρεί σε 5 λεπτά. Ταξιδέψαμε από την Ιταλία στη Γαλλία με λεωφορείο. Επέστρεψε στο κατάστημα.</p>
7.3	Εκφράζω χρόνο (χρονική υποδιαίρεση, διάρκεια).	<p>Χρόνος, μήνας, εβδομάδα. Άνοιξη, καλοκαίρι, φθινόπωρο, χειμώνας. Ιανουάριος...Δεκέμβριος. Εβδομάδα, σαββατοκύριακο. Δευτέρα...Κυριακή. Μεγάλο/μικρό διάστημα, πολύς /λίγος καιρός. Λεπτό, στιγμή.</p>	<p>Θα πάω τον επόμενο χρόνο/μήνα/εβδομάδα! Είμαστε σχεδόν στο τέλος της άνοιξης. Τα γενέθλιά μου είναι τον Αύγουστο. Καλό σαββατοκύριακο! Σήμερα είναι Δευτέρα ή Τρίτη; Δε θα μείνω πολύ. Ένα λεπτό, παρακαλώ.</p>
7.4	Εκφράζω χρόνο (προσδιορίζω χρονικά ένα γεγονός).	<p>Παρόν, παρελθόν, μέλλον. Τώρα, σήμερα. Εχθές, πριν, παλιά. Αύριο. Ακόμα. Πάντα, ποτέ.</p>	<p>Στο παρελθόν/κάποτε ήμουν δάσκαλος. Πού θα ζεις στο μέλλον; Σταματάω τώρα. Τα πράγματα ήταν καλύτερα πριν. Θα το κάνω αύριο. Κοιμάσαι ακόμα; Δεν πίνω ποτέ καφέ.</p>
7.5	Εκφράζω ποσότητα γενικά.	<p>Αριθμοί: ένα, δύο...</p> <p>Μονάδες μέτρησης: λίτρο, κιλό, χιλιόμετρο, εκατοστό, τετραγωνικό μέτρο. Επιρρήματα: πολύ, λίγο. Επιρρήματα: αρκετά, πάρα πολύ/όχι αρκετά. Επιρρήματα: λιγότερο, περισσότερο, πάρα πολύ. Μέγεθος: μικρός, κοντός, μεγάλος, ψηλός. Ταχύτητα: γρήγορα, αργά (επίρρημα). Βάρος: Βαρύς, ελαφρύς, ζυγίζει. Επιφάνεια: μεγάλος, μικρός. Θερμοκρασία: ζεστός/ζέστη, κρύος/κρύο.</p>	<p>Το διαμέρισμα είναι 42 τετραγωνικά. Είμαστε λίγο κουρασμένοι. Είναι πολύ μακριά για μένα. Εδώ είναι λιγότερο ακριβά. Είναι ψηλός για την ηλικία του. Αυτό το κτίριο είναι πολύ ψηλό. Μην οδηγείς τόσο γρήγορα! Η βαλίτσα μου ζυγίζει 23 κιλά! Τι μεγάλος κήπος! Κάνει κρύο σήμερα.</p>